

การศึกษากลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

A Study of the Administrative Strategies of School Administrators for Supporting the Professional Community Under Mukdahan Primary Educational Service Area Office

ยุทธพงษ์ ต้นแก้ว¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมร มะลาศรี² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิกลิ่น³

Yuttapong tongaew¹ Asst. Prof. Dr.Amorn Malasri² Asst. Prof. Dr.Saksit Rittilun³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษากลยุทธ์ ศึกษาระดับการใช้กลยุทธ์และเปรียบเทียบกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสิทธิภาพในการบริหารงาน ระยะที่ 1 มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน เลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลโดย การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระยะที่ 2 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 221 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ประกอบด้วย 4(ด้าน) ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ 3) กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำร่วม และ 4) กลยุทธ์ด้านการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. ระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ผู้บริหารที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานแตกต่างกัน มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกัน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

¹Master of Education Educational Administration Kalasin University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

^{2,3}Lecturer Master of Master of Education Program in Educational Administration Kalasin University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: ยุทธพงษ์ ต้นแก้ว, yuttapong.ksu@gmail.com

รับเมื่อ 3 เมษายน 2566 แก้ไข 9 มิถุนายน 2566 ตอรับ 11 มิถุนายน 2566

ABSTRACT

The objective of this research were 1) to study the administrative strategies of school administrators for supporting the professional community 2) to study the level of administrative strategies of school administrators for supporting the professional community and 3) to compare the administrative strategies of school administrators for supporting the professional community classified by and school size and management experience. Phase 1 were the researcher chose 5 major informants and the instrument was the interview was used to collect the complete details of information. Therefore, purposive sampling was used. Phase 2 population of this research were 221 administrators under mukdahan primary educational service area office. The instrument was a 5 – rating scale questionnaire. The questionnaire has confidence value of the questionnaire was 0.99 and the statistics used in this research were Mean, Standard Deviation, (S.D.)

The results of this research found that;

1. The administrative strategies of school administrators for supporting the professional community These are 1) Learning Network Creation Strategy, 2) Organizational Culture Change Strategy, 3) Co – Leadership Strategy, and 4) Creation of an Ecosystem Conducive to Professional Learning Community.

2. The administrative strategies of school administrators for supporting the professional community were overall and in each Individual aspect at a high level.

3. In comparison the administrative strategies of school administrators for supporting the professional community under mukdahan primary educational service area office classified by school size was different.

4. The compare the administrative strategies of school administrators for supporting the professional community under mukdahan primary educational service area office classified by administration experience was different.

Keywords: Administrative Strategies of School, Administrators Supporting the Professional community

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันการพัฒนาการศึกษาทุกแห่งได้ให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการวางแผนและขับเคลื่อนกลยุทธ์ไปสู่เป้าหมาย โดยที่ ผู้บริหารจะต้องรวบรวมข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ การดำเนินงานและการควบคุมการใช้กลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างราบรื่นหรือมีอุปสรรคน้อยที่สุด ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างเหมาะสม (ศิริรัตน์ โกศล, 2559, หน้า 12) ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งการพัฒนาองค์การให้บรรลุเป้าหมายนอกจากนั้นยังช่วยให้ ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการ กำหนดทิศทางขององค์กร การสร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ การสร้างความพร้อมในองค์การและสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จไม่ เพียงแต่จะต้องเป็นผู้จัดการที่ดีแต่จะต้องเป็นผู้นำ

เชิงกลยุทธ์ (Strategic leader) ที่เก่ง เพื่อที่จะนำพาองค์กรของตนไปสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและคงรักษาความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง (พิบูล ทีปะपाल, 2559, หน้า 79)

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเป็นหนึ่งในนวัตกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์และความแตกต่างระหว่างความเป็นผู้นำกับผู้ตาม ในเชิงกระบวนการทัศน์กลยุทธ์ การโน้มน้าว ผลักดันกลุ่มคนหรือบุคคล ให้ยินยอมปฏิบัติตามในที่สุด ด้วยกลวิธีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การสร้างสัมพันธภาพ การสร้างการมีส่วนร่วม การสั่งการและกลวิธีการสอนงาน แก้ปัญหา พัฒนา และป้องกัน กลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีจุดเริ่มต้นที่ตัวผู้นำองค์กร ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ เป็นนักคิดเชิงกลยุทธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ นักพัฒนาเชิงกลยุทธ์ นักวางแผนเชิงกลยุทธ์ เป็นนักขับเคลื่อนกลยุทธ์ และใช้การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ จากกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกในองค์กร เพื่อเสริมความเข้มแข็งให้ฐานปฏิบัติการด้วยหลักการโน้มน้าว การผลักดัน และการพัฒนาจุดแข็ง การปรับปรุง หรือการแก้ไขจุดอ่อนของบุคลากร (รมณี เหลี่ยมแสง, 2561, หน้า 63)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ถือเป็นกลยุทธ์ในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ มีหลายพื้นที่ได้นำแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้และโรงเรียน โดยเฉพาะช่วงแห่งการปฏิรูปการศึกษาของแต่ละประเทศ หรือช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มครู และนิถการศึกษาช่วยอย่างการปฏิรูปการศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสิงคโปร์ ที่ได้นำกลยุทธ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนดำเนินการจนเกิดผลที่น่าพึงพอใจ รวมถึงประเทศไทยที่มีการพัฒนาวิชาชีพครูในสถานศึกษาในลักษณะที่คล้ายคลึงกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น ชุมชนการเรียนรู้ของสถาบันอาศรมศิลป์ และโรงเรียนรุ่งอรุณ และโครงการ “ครูเพื่อศิษย์” ของมูลนิธิสตรี้-สฤยดีวงศ์ ที่พัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกคน (นริศ ภูอาราม, 2560, หน้า 12)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขึ้นพื้นฐานโดยยึดนโยบาย ส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ ซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสนใจและขับเคลื่อนองค์กรสู่การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ให้ครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาตนเองเพื่อสร้างลูกศิษย์ที่มีคุณภาพ สำหรับเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่มีคุณค่าต่อไป

การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ที่จะทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลและประสิทธิผลมากที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้กลยุทธ์ ในการส่งเสริมความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำที่สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผ่านทางวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ และต้องมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาหรือโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกคน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต่อแบบแผนความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงที่จะศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี

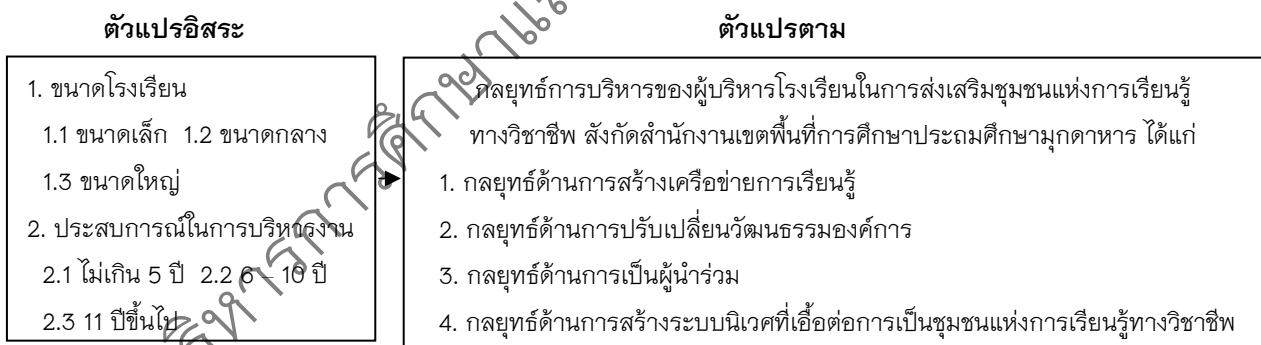
คำถามการวิจัย

1. กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน มีกลยุทธ์ที่สำคัญอะไรบ้าง
2. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพานใช้กลยุทธ์การบริหารในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู อยู่ในระดับใด
3. ผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารงาน ใช้กลยุทธ์การบริหารในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู แตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน
2. เพื่อศึกษาระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน
3. เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษากลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียน

ในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นกรอบแนวคิด 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ และ 3) กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำร่วมโดยการพิจารณาความหมายและความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทั้งที่มีความหมายใกล้เคียงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มาจัดรวมกลุ่มกันแล้วนำแนวคิดเหล่านี้มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

2. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยคัดเลือกจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ 3 ท่านขึ้นไป

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์จากเอกสารข้อ 1 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ข้อ 2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดของตัวแปรองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามใน ระยะที่ 2 ต่อไป

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติ

1. นักการศึกษา 2 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปหรือเป็นประธานสาขาบริหารการศึกษา ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และเป็นที่ยอมรับในเรื่องการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา
2. นักบริหารการศึกษา 1 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป และมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีผลงานอันเป็นเลิศในด้านการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา
3. นักบริหารสถานศึกษา 2 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีผลงานอันเป็นเลิศในด้านการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์วัน และเวลาที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ประสานกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเตรียมการดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิสะดวก
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหาร

ของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา ในช่วงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2565 ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2565

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ โดยขออนุญาตบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในภายหลัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเพิ่มเติมกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยซึ่งมี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ และ 3) กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำรวมและกรอบแนวคิดเพิ่มเติมจาก 3 กลยุทธ์ ที่กล่าวมาข้างต้นโดยคัดเลือกจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ 3 ท่านขึ้นไป มาสรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

ระยะที่ 2 การศึกษาและเปรียบเทียบระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 221 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยจัดทำแบบฟอร์มเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยผ่าน Google form ส่งเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แนบลิงก์ และคิวอาร์โค้ด ผ่านระบบ Smart Area สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ได้รับการตอบกลับทั้งหมด 221 ฉบับ สมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (μ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 103)

สรุปผลการวิจัย

1. กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร 3) กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำร่วม และ 4) กลยุทธ์ด้านการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ผู้บริหารที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.30$) รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.58$) และขนาดเล็ก ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.78$) ตามลำดับ

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 6 – 10 ปี มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.44$) รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการบริหารงานไม่เกิน 5 ปี ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.74$) และประสบการณ์ในการบริหารงาน 11 ปีขึ้นไป ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.79$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษากลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ในระยะที่ 1 พบว่า กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร 3) กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำร่วม และในระยะที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามุกดาหารใช้กลยุทธ์ในการส่งเสริมความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำที่สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผ่านทางวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ และต้องมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาหรือโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับเนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552, หน้า 81) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการคิดและการบริหารแบบใหม่ที่สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษา ทำให้มีการนำเอาเรื่องของกระบวนการบริหารงาน โดยเฉพาะการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เช่น การจัดโครงสร้างสถานศึกษา วัฒนธรรม สถานศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรบุคคลตลอดจนการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์เข้ามาบูรณาการร่วมกัน เป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยผู้นำระดับสูงขององค์กรหรือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นระดับกลยุทธ์เป็นบุคคลที่ต้อง มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาในทุกขั้นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี จิระจรัส (2557, หน้า 16) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่อองค์กร ดังนี้ 1) เป็นการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนขององค์กร ผู้กำหนดกลยุทธ์จะทำการกำหนดวิสัยทัศน์ในอนาคตขององค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรทราบถึงทิศทางที่ทุกคนจะดำเนินไปอย่าง ชัดเจน 2) ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการมองถึงอนาคตขององค์กร ซึ่งสามารถช่วยลดความเสี่ยงขององค์กรในอนาคตได้ 3) ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรที่ตนมีในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลสำเร็จดีกว่าการบริหารงานตามปกติ 4) ช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Resistance to Change) การจัดการเชิงกลยุทธ์ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากสมาชิก ทำให้ทุกคนเกิดความพึงพอใจในการยอมรับแผน กลยุทธ์นั้น ทำให้การต่อต้านมีน้อยลง 5) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติงาน (Harmony) จากกรณีมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ ทำให้สมาชิกทุกคนรับทราบ และยอมรับทิศทางที่ชัดเจนขององค์กร

2. ระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำร่วม ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ การพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อสร้างมุมมองความเป็นทีมที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือการทำโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกระจายอำนาจและให้การสนับสนุนการทำงานแก่บุคคล อำนาจให้เกิดบรรยากาศที่บุคลากรสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง (2563, หน้า 38) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมที่ร่วมแรงร่วมใจ การสร้างภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร

3. จากการวิจัยนี้ โดยรวมของผู้บริหารที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันจบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการบริหารการศึกษา รวมถึงได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเข้ม ก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะต่าง ๆ และมีการพัฒนา

ศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนในการมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารขนาดใหญ่ จะมีเกณฑ์ในการคัดเลือกที่สูง เช่น การแสดงวิสัยทัศน์และการมีผลงานเชิงประจักษ์ต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ และมีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารงานโรงเรียน จะเห็นได้ว่าสมรรถนะต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูลีพร เกลี้ยงสง (2556, หน้า 24) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

4. จากการวิจัยนี้ พบว่า โดยรวมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน มีทักษะการบริหารในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 6 – 10 ปี ระดับการใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงที่สุด รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการบริหารงานไม่เกิน 5 ปี และประสบการณ์ในการบริหารงาน 11 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีศักยภาพในการทำงานสูง โดยการบริหารงานบนฐานความรู้ทางด้านหลักการและทฤษฎีแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ในการบริหารงาน ซึ่งแสดงว่าประสบการณ์ในการบริหารงาน เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน มีการพัฒนาทักษะการบริหารที่ต่างกัน เนื่องจากปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคลในสังคม ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมาก ย่อมมีทักษะ ความสามารถ มีรูปแบบการตัดสินใจที่มีเหตุผลชัดเจน ซึ่งองค์การใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงานในระยะยาว ใช้การบริหารกลยุทธ์ เป็นศิลป์และศาสตร์ของการกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์เกี่ยวกับความสามารถเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อย สอดคล้องกับณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2552, หน้า 35) ผู้บริหารจะต้องรวบรวมข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ การดำเนินงานและการควบคุมการใช้กลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ อย่างราบรื่นหรือมีอุปสรรคน้อยที่สุด ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์และกำหนดแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ที่มีให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาเป็นกรอบแนวคิด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) กลยุทธ์ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ 3) กลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำร่วม และ 4) กลยุทธ์ด้านการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้น จึงควรพัฒนาผู้บริหารในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยที่ พบว่า กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน ด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การเสริมแรงกับบุคลากรที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นชุมชนทางวิชาชีพ

1.3 จากผลการวิจัยที่ พบว่า ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ต่างกัน มีกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร แตกต่างกัน เขตพื้นที่การศึกษาควรมุ่งเน้นและสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้กลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- จิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง. (2563). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 31(2), 55 – 68.
- ชูลิพร เกลี้ยงสง. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ขึ้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *วิทยานิพนธ์ ค.ต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันทน์. (2552). *การศึกษารเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- นริศ ภูอาราม. (2560). *การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2552). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปริศนา วิโนชยะ. (2562). *การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 38 จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิบูล ทัปะपाल. (2559). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- รมณี เหลี่ยมแสง. (2561). *กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ กศ.ต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริรัตน์ โกศล. (2559). *การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมาลี จิระจรัส. (2557). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.